

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
VIA GEPPA 9
TRISTE 312

Obnovljena izdaja - Leto XVI. - števil. 10 (655) - Trst - 8. maja 1964 40 lir

Svediz. in abb. post. - Gruppo I

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Slovenci, pomnite:

Samo KPI je zagotovila izvolitev slovenskih svetovalcev

V nedeljo bomo šli na volišča. Volili bomo prvi deželni svet Furlanije-Juljske krajine. Te volitve bodo v resnici rojstni dan naše avtonomne dežele s posebnim statutom. Zato imajo te volitve še poseben pomen.

V predvolilni kampanji, ki se danes zaključuje, smo imeli možnost proučiti programe raznih strank in političnih skupin in slišati govore številnih voditeljev strank in skupin. Kot pred prejšnjimi upravnimi in parlamentarnimi volitvami so tudi tokrat deževale več ali manj vabljive objube.

Razne stranke so se tudi tokrat spomnile na Slovence. Demokristjani so prišli na dan z besedami iz enciklike pokojnega papeža Janeza XXIII. Besedi «Pacem in terris» sta bili namenjeni predvsem Slovencem, kljub temu, da v svojem programu demokristjani nimajo prav nič konkretnega in mi smo gotovi, da bodo še dalje v bistvu vodili staro politiko, asimiliranja Slovencev. Slovencev so se spomnili tudi independentisti, čeravno so jim slovenski problemi devetindesetdeseta briga. Slovenske skupine, ki se zbirajo okoli «lipa» so tudi tokrat rotile Slovence, naj ne volijo za kandidate KPI, ker je komunistična stranka, po njihovem, neslovenska stranka itd. Po njihovi logiki samo «lipa» lahko učinkovito brani koristi Slovencev. Komunisti, tako so namreč trdili liparski agitatorji, tudi zato ne morejo ščititi interesov Slovencev, ker so... opozicijska stranka. Žal, so tudi socialistični tovariši (PSI) uporabljali to geslo in med drugim zatrjevali da se je, odkar so tudi oni zastopani v vladi, že marsikaj spremenilo, ter da so oni dosegli, da je prišlo do novega zadržanja vlade in vladnih strank tudi do slovenske manjšine. Toda mi, ki živimo tu in takorekoč na lastni koži čutimo vsakodnevno dogajanje, nismo doslej prav nikjer zapazili tistega novega, nasprotno, prav pod vlado levega centra, v kateri so zastopani tudi socialisti, so se Slovencem dogodile celo hude krivice. Prepo-

ved ustanovitve slovenskega otroške vrtca v Sesljanu je n. pr. eden izmed zelo občutljivih dokazov. Govori se tudi o nadaljnjem spreminjanju etničnega značaja devinsko-nabrežinske občine, na škodo Slovencev, seveda, in doslej nismo imeli še prilike slišati besede proti temu s strani socialističnih tovarišev.

Borba komunistov za pravice Slovencev ni od danes. Od svojega nastanka dalje se je KPI dosledno držala načel internacionalizma. Nikoli ni stopila na kompromisna tla, nikoli ni niti za trenutek odstopila od svojih načel. In tega se zaveda tudi ve-

lika večina naših rojakov. Zato moč komunistične partije iz leta v leto narašča in se jači tudi med Slovenci. Tudi tokrat se je KPI predstavila z jasnim programom. Tudi tokrat nastopajo na njenih listah Slovenci. In KPI je zagotovila, da bosta dva izmed njih — dr. Karlo Šiško- vič na Tržaškem in Jože Jarc na Goriškem — gotovo izvoljena. Lahko pa se zgodi, da bodo izvoljeni še drugi slovenski kandidati, kar je seveda v prvi vrsti odvisno od slovenskih volivcev. Zato, Slovenci, oddajte svoj glas KPI.

MARIJA BERNETIC

Pajetta: 158 poslancev KPI brani pravice Slovencev

Veliko volilno zborovanje komunistov, združeno z ljudsko veselico, v Prosvetnem domu na Opčinah

Več tisoč ljudi se je v nedeljo popoldne zbralo v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer je naša partija priredila ljudsko veselico združeno z velikim volilnim zborovanjem. Openki in drugi tovariši, ki so jim pomagali, so nam pripravili zelo lepo veselico, ki nam bo ostala dolgo časa v spominu. «Veseli rudarji» iz Idrije so poskrbeli za plesno zabavo, pevska zbor iz Križa in Repna sta nam zapela vrsto letih narodnih in partizanskih pesmi, godba iz Padrič-Gropade pa nam je zaigrala več revolucionarnih in drugih koračnic. Kulturni in zabavni program sta popolnoma zadovoljila veliko množico, ki se je na dvorišču Prosvetnega doma trla pozno v noč. Seveda ni na zabavi manjkalo dobre jedi in pijače, da so se plesalci in ostali lahko okrepčali, ko jim je bila volja.

Okrog 17. ure se je začelo volil-

no zborovanje. Odgovorni urednik «Dela» tov. Kapelj je napovedal, da bosta govorila naš slovenski kandidat za deželni svet tov. Karol Šiško- vič in član tajništva CK-KPI poslanec Giancarlo Pajetta. Takoj ob napovedi je med množico nastala popolna tišina. Vsi so se pripravili, da pozorno sledijo besedam napovedanih govornikov.

Prvi je govoril tov. Šiško- vič. Omenil je veliko važnost nedeljskih deželnih volitev tudi za slovensko manjšino, ker bodo v deželno ureditvijo vsi Slovenci v Italiji končno združeni pod eno samo upravno-politično streho in jim ne bo mogel več nihče oporekati narodnostnih pravic ter jih deliti na razna področja. Z deželno upravo, se bodo lahko vsa slovenska vprašanja začela reševati v deželnem merilu.

Tovariš Šiško- vič je ostro obsodil dosedanjo vladno politiko do Slo-

vencev, ki jim je vedno zanikala najosnovnejše narodnostne pravice. Ta politika se je v vseh dosedanjih povojnih letih istovetila s politiko Krščanske demokracije tako v državnem kot tudi v krajevnem merilu. In sedaj prav ti gospodje, je dejal tov. Šiško- vič, si nesramno prizadevajo, da bi dobili tudi slovenske glasove, ki naj bi jim pomagali še nadalje tlačiti slovensko prebivalstvo. Ostro, toda objektivno, je tov. Šiško- vič obsodil neiskrenost tovarišev socialistov do rešitve slovenskih vprašanj. Tako je omenil, da so v svojem deželnem volilnem programu (ki je bil objavljen v strankinem glasilu «Avanti»). Op. ured.) Popolnoma prezrli obstoj Slovencev v deželi, po drugi strani pa se po slovenskih vaseh hvalijo, da so edini, ki so «kaj konkretnega storili za Slovence».

Komunistična partija, je dejal tov. Šiško- vič, pa pravi danes, kot je to zagovarjala od svoje ustanovitve, da morajo imeti Slovenci v novi deželi pravo mesto, ki jim po vseh pravicah pripada. Zato se bo Komunistična partija tako v deželnem svetu kot tudi drugod z (Nadaljevanje na 2. strani)

SLOVENC!

RADJSKI GOVOR NASEGA KANDIDATA DR. KARLA ŠISKOVIČA. TA GOVOR JE ODDAJAL RADIO TRST «A» V TOREK.

ni prinesla nič novega. Namesto da bi bili tudi v tem primeru socialistični tovariši protiutež nacionalistični in konservativni politiki, nismo od njih slišali ene same kritike proti krščanskim demokratom po načelnem vprašanju ureditve odnosov do slovenske skupnosti. V svojem volilnem programu pa so celo pozabili na naš obstoj in rajši usmerjajo svoje izpade proti komunistom.

Tudi stališče liste «Slovenske skupnosti» nas ne zadovoljuje. Zagrešila je usodno napako, ko ni predložila svoje liste v Furlanski Sloveniji in dejansko pozvala tamkajšnje rojake, naj glasujejo za Krščansko demokracijo, kar pomeni neposredno podpirati politiko raznarodovanja.

V nasprotju z vsemi ostalimi strankami pravimo, da morajo imeti Slovenci v deželi, ki bo nastala desetega maja, tudi z našim glasom, vlogo, ki jim pripada. Ne smemo misliti, da smo nekaj manj kot ostali, čeprav so nam skušali uradni krogi vcepiti miselnost, da smo drugorazredna kategorija ljudi. Če nimamo Danteja, Petrarche, Michelangela, imamo Trubarja, Vodnika, Prešerna, Cankarja in Županciča. Že pred petdesetimi leti smo odpravili analfabetizem. S svojo partizansko borbo smo postali narod med velikimi narodi. Zato vstopamo v deželo z zahtevo po enakopravnosti, priznanju naše ga jezika, naše kulture, naših gospodarskih potreb in tradicij.

Kako pa bomo to dosegli?

Gotovo ne s tem, da bi glasovali za tiste stranke, ki nam nič ne jamčijo, saj niti Slovenska skupnost nam ne more zagotoviti zaradi svoje napake v Furlanski Sloveniji izvolitve enega svetovalca, socialistični tovariši pa zaradi vladnih kombinacij na nas pozablajo.

Glasovati moramo torej za edino silo, ki ne samo zaradi svoje preteklosti, marveč zaradi svoje sedanje politike nam uradno zagotavlja izvolitev najmanj dveh Slovencev. Ta sila je Komunistična partija, ki je lani po štiridesetih letih poslala v parlament Slovenko, in se bije, da dobijo Slovenci tudi v deželi svoje narodno predstavništvo.

Kako pa bomo uresničili to pravično zahtevo?

S tem da koncentriramo slovenske glasove na listo Komunistične partije. Zavedati se moramo, da nobena druga stranka nam ne pravi, da sta dva Slovencev zagotovljena in da večje število glasov lahko privede do izvolitve večjega števila Slovencev.

Zato zavedajmo se, da je tudi danes vsaka razpršitev slovenskih glasov škodljiva za slovensko stvar. Koncentriranje glasov za Komunistično partijo pa lahko samo koristi slovenskim interesom in pomnoži naše narodno predstavništvo v deželnem zboru.

Zato, v svojem interesu, v interesu razvoja in enakopravnosti slovenske skupnosti v Italiji oddajmo desetega maja svoj glas Komunistični partiji.

Volilno zborovanje KPI v Prosvetnem domu

na Opčinah

(Nadaljevanje s 1. strani)

vso silo borila in zahtevala enakopravnost slovenskega prebivalstva z italijanskim na vseh področjih javnega, kulturnega in gospodarskega življenja. Zaradi tega bo Komunistična Partija gotovo poslala v deželni svet najmanj dva Slovence, medtem ko ni gotovo, ali bodo socialisti sploh izvolili kakega slovenskega svetovalca; še manj možnosti za neposredno izvolitev svojega predstavnika pa ima Slovenska lista.

Zato, je poudaril tov. Šiškovič, naj slovenski volivci oddajo Komunistični partiji čimveč glasov, da bo poslala v deželni svet čimveč slovenskih predstavnikov.

Poslanec Pajetta, ki je dopolnjeval tudi na velikem volilnem zborovanju v Miljah, je pozdravil Slovence v imenu vodstva in vseh članov KPI ter dejal, da je popolnoma prav, da imajo Slovenci svoje predstavnike v deželnem svetu, kot je tudi pravično, da imajo svojega predstavnika v poslanski zbornici. Mi smo ponosni, je dejal Pajetta, da je bila izvoljena na naši kandidadni listi slovenska poslanka Marija Bernetič. Želimo pa, da je vsem jasno, je poudaril tov. Pajetta, da so predstavniki in zagovorniki slovenskih pravic, branitelji slovenske manjšine in poborniki bratskega sožitja ter iskrenega sodelovanja vsi komunistični poslanci, senatorji in svetovalci. «Vi, slovenski tovariši, imate v Rimu eno poslanko, ki govori vaš jezik; hkrati pa imate tudi 158 poslancev, ki branijo vaše pravice», je poudaril tov. Pajetta.

Nadalje je Pajetta govoril o politiki Krščanske demokracije in njenih dolgoletnih ter sedanjih sopotnikov. Danes bi hotela KD, je dejal govornik, da bi delavci in srednji sloj nosili na svojih ramenih vse posledice gospodarske krize. Mi komunisti pa zahtevamo za deželo 400 milijard lir za deset let. Rim nam odgovarja, da ni denarja niti za državno industrijo. Hkrati pa Krščanska demokracija in njeni sopotniki zavračajo vsako resno reformo struktur in izdelavo demokratičnega gospodarskega načrta. Tudi socialisti sprejemajo konzervativno gospodarsko politiko in zahtevajo od delavcev, naj se žrtvujejo v imenu «obrambe lire». Nato je Pajetta naštel vrsto velikih škandalov v raznih ministrstvih, kjer je šlo po zlu na milijarde in milijarde lir, ter poudaril, da socialisti zagovarjajo politiko levega centra, češ da danes ni druge po-

ti, s čimer zanikajo možnost bolj napredne rešitve in s tem upravičujejo sedanjo klerikalno nasilstvo.

Zborovanje je zaključila poslanka Bernetičeva, ki je ponovno pozvala vse slovenske volivce, naj glasujejo za kandidate KPI, da bo imela Komunistična partija v deželnem svetu čimvečje število svetovalcev in s tem lahko še bolj učinkovito branila slovenske pravice.

Poslanec Pajetta na volilnem zborovanju KPI v Prosvetnem domu na Opčinah

GORICA: Slovenci, odrecite glas Krščanski demokraciji in njenim odkritim ali prikritim zaveznikom!

Volilna kampanja v goriški pokrajini je osvetlila številna protislovja v vrstah političnih strank in skupin, ki delujejo med Slovenci ali se vsaj spomnejo na Slovence ob priliki volitev.

Krščanska demokracija je v zadnjem letu uporabljala povsem nov «jezik» o Slovencih in njihovih problemih. Senator Vallauri je n. pr. vprašal ministra za vzgojo nekatera pojasnila glede slovenskih šol, slovenski zbori so sodelovali na pevskem natečaju v Gorici, revija «Iniziativa Isoncina» je zapisala, da je Krščanska demokracija pripravljena začeti novo politiko o obmejnih problemih in o problemih slovenske manjšine itd. Tudi novi goriški župan je dal nekaj izjav, ki se tičejo slovenske manjšine, Te izjave se razlikujejo od tistih, ki smo jih bili navajeni v

preteklosti. Toda vse to še ni dovolj.

Zadnje tedne smo še enkrat bili priča strumentalizmu Krščanske demokracije. Vladna stranka ni imela niti toliko poguma, da bi bila kandidirala na svoji listi vsaj enega Slovence in ni (doslej) objavila niti enega letaka v slovenskem jeziku. S tem je demokristjanska stranka dala razumeti, da je prepustila politično penetracijo med Slovenci dr. Sfiligojevi skupini.

Tiste slovenske rojake, ki so, zlasti v zadnjem času, upali, da se je v vrstah demokristjanskega vodstva na Goriškem kaj spremenilo in da bo ta stranka v boju dočela drugačno politiko do Slovencev, je še posebno razočaral govor, ki ga je imel demokristjanski nacionalni tajnik Rumor v Gorici. Ta je namreč iz-

recno podčrtal, da demokristjanska stranka ne bo v ničemer spremenila svoje politike in da dokler bo večinska stranka, ne bo v deželi odpravljene vojaške služnosti Rumor je jasno povedal, da bodo ostale nespremenjene vojaške naprave, ki so naperjene proti socialističnim deželam in da bo Gorica igrala vlogo nekakšnega italijanskega Berlina, da bo torej ostala nekakšna «atrakcija» tudi za jugoslovanske narode....

Zato naj Slovenci odrečejo glas Krščanski demokraciji, njenim zaveznikom in tistim, ki jo kakor koli in četudi samo od časa do časa podpirajo.

Zal, moramo pripomniti, da tudi tovariši socialisti stopajo na demokristjansko barko. Slišali smo tudi nekatere slovenske socialistične voditelje poudarjati, da se bo tudi v deželi Furlanija-Juljska krajina moral ustanoviti tak levi center kot je v Rimu. Isto so tovariši socialisti zapisali tudi na letake, ki so jih trosili v goriški pokrajini.

Mi načelno ne nasprotujemo neposredni udeležbi PSI v deželni vladi, toda tovarišem socialistom pravimo, naj vprašajo volivce: ali naj se na osnovi programa, ki ga je v Gorici obrazložil demokristjanski tajnik Rumor, ustvari levi center v deželi? Ali naj se deželni levi center ustvari na podlagi perspektiv, po katerih naj bo Gorica «privlačna točka» za jugoslovanske narode in naj bo dežela še nadalje pod ročje vojaških služnosti, naperjenih i proti Jugoslaviji i proti ostalim socialističnim deželam? Ali naj se levi center v deželi snuje na temelju politike diskriminacij proti Slovincem?

Če socialistični tovariši niso na tak levi center, ki ne bi upošteval vsega tega, potem moramo že sedaj poudariti, da se mi komunisti s takim levim centrom nikakor ne strinjamo. In prav zato se čutimo poklicane, da opozorimo državljane slovenskega jezika na veliko nevarnost, da jih opozorimo tudi na dejstvo, da je glas na volitvah za deželni svet lahko glas tako za gospodarski preporod dežele kot za uresničitev pravičnih pričakovanj in zahtev Slovencev. Zato pa je važno in nujno, da trezno presodijo komu naj dajo svoj glas.

Dva prerana grobova

Ricciotti Santalessa

V nedeljo je umrl za srčno kapjo tov. Ricciotti Santalessa, sekretar sekcije KPI v Miljah. Malo pred svojo smrtjo je še predsedoval volilnemu shodu tov. G. C. Pajette. Vest o njegovi nenadni in nepričakovani smrti se je takoj razširila, ker je bil pokojnik zelo znan kot delavski voditelj in bорец proti fašizmu.

Tov. Santalessa se je rodil v Miljah pred petdesetimi leti in je bil tudi v svojih mladih letih v vrstah protifašističnih borcev. Po premirju med zavezniki in Italijo septembra 1943 se je javil v partijske formacije in je bil vključen v italijansko enoto jugoslovanskih prekomorskih brigad, s katerimi se je boril do zloma naci-

fašizma in se tako udeležil bojev za osvoboditev Dalmacije, Bosne in zahodne Hrvaške. Po osvoboditvi je postal eden izmed vidnih voditeljev miljske organizacije KP. Leta 1949 je bil izvoljen za svetovalca v Miljah, kasneje pa je postal vodja komunistične svetovalske skupine. Vsa leta po vojni je bil član osrednjega vodstva federacije KPI v Trstu in je bil na zadnjem kongresu izvoljen za podpredsednika federalne kontrolne komisije.

Pogreba, ki je bil v ponedeljek popoldne, se je udeležila ogromna množica ljudi. Udeležili so se ga tudi okoliški župani, predstavniki KPI in drugih levičarskih strank kakor tudi svetovalci miljske občine vseh struj. Pogreb je bil na občinske stroške. Od pokojnika se je na grobu poslovilo v imenu KPI sen. Vidali.

Naš list izreka njegovi ženi Romildi in njegovima dvema otrokoma ter vsem sorodnikom najgloblje sožalje za težko izgubo.

Franc Pertot-Karletto

V nedeljo je nenadoma preminul v tržaški bolnišnici, kamor so ga nujno prepeljali zaradi slabosti, tov. Franc Pertot - Karletto iz Barkovelj. Tudi njega je zadela srčna kap. Vest o njegovi smrti so Barkovljani sprejeli z veliko žalostjo, saj je bil v rodnem kraju zelo dobro znan kot požrtvovalen in vztrajen bорец za delavske in narodne pravice. Dolga leta je bil voditelj barkovljanske sekcije KP «Matjašič». Na splošno so ga imeli vsi ljudje zelo radi zaradi odkritosti, iskrenosti in skromnosti njegovega značaja.

V tork popoldne so bili njegovi posmrtni ostanki prepeljani na barkovljansko pokopališče. Od njega se je poslovilo veliko število ljudi ne samo iz Barkovelj, marveč tudi iz drugih krajev. Na njegovem grobu sta spregovorila v imenu federacije KPI posl. Marija Bernetič in tov. Arturo Calabria.

Njegovim svojcem naj gre naše iskreno in tovariško sožalje.

I. C.

Za spomenik partizanskim borcem na Proseku

V počastitev spomina pokojnega aktivista Alojza Badalič - Aleksija, aretiranega v Saležu leta 1944 in umrlega v nacističnem koncentracijskem taborišču Dachau 1. 1945, darujejo bivši člani okrajne gospodarske komisije za Komen: Zdravko iz Sempolaja, Zvonko iz Temnice in Andrej iz Kostanjevice, 4.500 lir za spomenik padlim borcem na Proseku.

Odbor za postavitev spomenika na Proseku se darovalcem najlepše zahvaljuje.

Zahvala

Tovarišica Ivanka Rupnik se toplo zahvaljuje vsem, ki so ji stali ob strani v težkih urah za časa bolezni in ob smrti pokojnega soproga Tomaža. Posebno se zahvaljuje tovarišem s Opčin iz Konkonele.

Za naše kmete

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo sporoča, da nadaljuje s svojo dejavnostjo posvetovalni urad za rastlinske bolezni, ki jih povzročajo glivične bolezni in živalski škodljivci, ustanovljen preteklo zimo z dogovorom z opazovališčem za rastlinske bolezni.

Urad deluje pri Pokrajinskem kmetijskem nadzorništvu, ulica Ghega 6, soba 2, vsak ponedeljek in soboto v dopoldanskih urah.

Za vsa pojasnila se zainteresiranci lahko obrnejo na telefonski številki 38-6-73 ali 23-9-27.

PRVI MAJ so tudi letos slovensko proslavljali tako v Trstu kot v drugih krajih dežele. V dopoldanskih urah so bile tradicionalne delavske poverke in zborovanja, na katerih so govorili voditelji sindikalnih organizacij, popoldne pa so bile številne ljudske veselice. V Trstu je bilo glavno zborovanje na urgu rerugno, kjer so govorili: tajnik vsedržavne CGIL Sceda, član pokrajinskega sindikata pekove stroke Dolfi Wilhelm (ki je govoril v slovenščini) in tajnik tržaške Nove delavske zbornice Gerli. Manifestacije v Trstu so se udeležili tudi predstavniki sindikatov iz Kopra. Prvomajski shodi so bili tudi v Miljah, Križu in Nabrežini, v Trziču in v Gorici.

Slovenci!

10. maja odgovorite

NE Krščanski demokraciji in njenim socialdemokratskim ter republikanskim zaveznikom, ki so 17 let v vladi nadaljevali raznarodovalno in asimilacijsko protislovensko politiko!

Odgovorite

NE listi „Slovenske skupnosti“, ki se ni hotela zameriti Krščanski demokraciji in ni postavila svoje liste v Furlanski Sloveniji, kjer je v nasprotju s slovenskimi interesi pozvala volivce, naj glasujejo za KD; ne oddajte ji glasu, ker bi to ne imelo učinka, saj nima izgledov, da bi dobila svetovalca v deželni zboru!

Tudi socialisti od PSI niso napravili nitj koraka naprej, odkar so v vladi, da bi zaščitili vaše pravice in da bi se začela izvajati do vas demokratična načela enakopravnosti; glas za njih bi bil brez učinka, saj ne zagotavljajo izvolitve niti enega svetovalca slovenske narodnosti!

Recite

DA Komunistični partiji, ki vam zagotavlja najmanj 2 svetovalca slovenske narodnosti v deželni zboru in vas poziva da ji oddate čimveč glasov: več bo glasov za KPI, več bo lahko svetovalcev slovenske narodnosti!

10. maja volite komuniste v interesu slovenske stvari, slovenske enakopravnosti, da bodo Slovenci lahko ostali Slovenci!

Nedeljske ljudske veselice na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah se je deležilo več tisoč ljudi

Izjave naših kandidatov

Fulvio Bergomas (Gorica)

Glas za Komunistično partijo je glas za jasno politiko tudi na gospodarskem področju. KPI je predložila konkreten program, ki predvideva financiranje deželnega gospodarskega načrta in to na temelju člena 50 deželnega statuta. Druge stranke, s Krščansko demokracijo na čelu, pa delajo veliko konfuzijo. Načenjajo sicer številne probleme, odklanjajo pa predloge za skupen nastop v obrambo interesov goriške pokrajine, ne jemljejo za resne ovire, ki izhajajo iz vojaških služnosti, predlagajo nove pobude na področju državne industrije, toda brez vsake konkretnosti. Od delavcev zahtevajo nove žrtve, pozabljajo pa na problem pravičnejše porazdelitve dohodkov tudi v deželni merili.

Marij Grbec (Trst)

Neodvisni kandidat na listi KPI

Posebni statut avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine predvideva veliko možnost za razvoj kmetijstva, za agrarno reformo, za podeljevanje denarne podpore kmetijstvu, in za gospodarsko načrtovanje tudi na področju kmetijstva. Bodoča deželna uprava bo morala zaščititi obstoj kmetov in vsestranski razvoj kmetijstva. Pred-

stavniki slovenskih kmetov bodo morali priti v vse tiste ustanove, ki se ukvarjajo s kmečkimi problemi.

Med probleme, ki jih bo morala reševati bodoča deželna uprava spadajo tudi naslednji:

Znižanje cene vodi za namakanja, povišanje prispevkov za razvoj kmetijstva, za nakup poljedelskih strojev, za zidanje novih kmečkih poslopij in obnavljanje starih, za nakup plemenske živine itd.

Jože Jarc (Gorica)

Komunisti menimo, da predstavlja dosega narodnih pravic originalni prispevek za gradnjo demokratične države, kot jo predvideva republiška ustava. V tem okviru je nujen svoboden in avtonomen razvoj proti vsakemu vidnemu ali prikritemu poskusu asimiliranja. Takšna borba po drugi strani krepi tudi prijateljske vezi med Italijo in Jugoslavijo in predstavlja prispevek h kulturnemu spoznavanju ter še prav posebno h kulturnemu razvoju slovenske narodne manjšine v Italiji. Vse to je točno obrazloženo tudi v dokumentu o slovenski narodni manjšini, ki ga je vodstvo KPI objavilo leta 1961.

Dežela je prav gotovo tisti instrument, ki je pristojen tudi za reševanje vprašanj, slovenske narodne manjšine. Zato se bomo slovenski komunisti, skupno z italijanskimi tovariši, borili, da se slovenski manjšini zagotovijo vse pravice.

Ponosen sem, da pripadam Partiji, ki se dejansko in ne samo z besedami zavzema za pravice Slovencev in bori proti sleherni diskriminaciji, za popolno enakost med Italijani in Slovenci. Goriški tova-

riši so me predlagali za kandidata. To ponudbo sem sprejel, toda prepričan sem, da so številni drugi tovariši bolj vredni tega zaupanja. Goriška federacija KPI je izbrala za kandidata mene, Slovenca, ker je tako hotela konkretno še enkrat potrditi svojo doslednost tudi glede privrženosti načelom internacionalizma.

KPI je partija Srebrniča in Tomažiča in tisočev drugih najboljših sinov, ki so žrtvovali svoje življenje za boljšo bodočnost nas vseh. Zato je ta Partija vredna vsega našega zaupanja.

Izidor Predan (Videm)

Kmetijstvo v Benečiji spada med najbolj zaostalo v deželi in državi, industrije pa sploh ni. Zaradi tega so domačini prisiljeni emigrirati in naše vasi se vedno bolj praznijo. Emigracija je dosegla že tako mero, da je v nekaterih vaseh, zlasti na hribovitih področjih, težko najti štiri može, da bi nesli mrliča na pokopališče. V času od 1951 do 1961 se je število prebivalcev na področju Nadiških dolin zmanjšalo za okoli 7700 prebivalcev. To je razvidno iz uradnih podatkov, ki so bili objavljeni po zadnjem ljudskem štetju. Emigrirane se je nadaljevalo tudi v zadnjih letih. Danes živi v Nadiških dolinah 11.105 prebivalcev, leta 1839 pa jih je živelo 13.497.

Povsem jasno je, da je bila zaradi emigracije prizadeta predvsem slovenska etnična skupnost.

S pristopitvijo k načrtnemu reševanju perečih gospodarskih problemov bi se dalo zaveziti vznemirjajoče emigriranje, saj bi naši ljudje ostali na zemlji svojih dedov.

(Iz referata na plenumu komunistov Nadiških dolin)

VOLITE TAKO

